

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

לח.

עין משפט
נר מצוה

א) וקדושין ל. פה.,
ב) מגילה כ. א. שבת
ט. ד) פסחים ק"ט.
ה) ברכות כ. ו. ו"ל
כפול, ו. נדל"ל מי איכא,
ז) גי ר"מ ואינו יכול
לקדק מכלל דלון חייבות
בבב"ז דאורייתא דלמלא
חייבות דאורייתא אלא כיון
דלון מנטרפות.;

גליון הש"ס

נב' אבר רבא סא
קושיא. בעין זה יבמות דף
ק ע"ב;

מוסף רש"י

שהרי תנופה שירי
מצוה היא. דלא מעכבא
כפיה ולא עיקר מצוה היא,
כדאמרין בפירי שמי מודת
(מנחות נ"ג) שם עשה
לתנופה שירי מצוה מעלה
עליו הכתוב כאלו לא
יכפר ויפיר (תנוח סב.).
לכפול. כל ההלל (פסחים
ק"ט:). בן. קטן. מברך.
בכרת המזון. לאבדו. אם
אין אביו יודע לברך
(ברכות כ.).

שירי מצוה. מצוה שהיא שירים שאינה עיקר לעכב כפרה אעפ"כ משוזה היא לעכב את הפורענות: שהרי תנופה שירי מצוה היא. ואינה מעכבת כדתניא בתורת הכהנים ומיימין לה בגמרא דיומא (דף ה.) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא

שירי מצוה מעכבין את הפורענות שהרי תנופה שירי מצוה היא ועוצרת רוחות וטללים רעים ואמר רבא וכן בלולב רב אחא בר יעקב ממטי ליה ומייתי ליה אמר ר' דין גירא בעיניה דסטנא ולא מלתא היא משום דאתי לאיגרווי ביה: **בתני'** מי שבא בדרך ולא היה בידו לולב ליטול לכשיכנס לביתו יטול על שלחנו לא נטל שחרית יטול בין הערבים **ג** שכל היום כשר ללולב: **גמ'** אמרת נוטלו על שלחנו למימרא דמפסיק ורמינהי **ה** אם התחילו אין מפסיקין אמר רב ספרא ל"ק הא דאיכא שהות ביום הא דליכא שהות ביום **ו** אמר רבא מאי קושיא דילמא הא דאורייתא הא דרבנן אלא אמר רבא אי קשיא הא קשיא לכשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו אלמא דמפסיק והדר תני לא נטל שחרית יטול בין הערבים אלמא לא מפסיק אמר רב ספרא ל"ק הא דאיכא שהות ביום הא דליכא שהות ביום **ז** וירא **ח** מאי קושיא דלמא מצוה לאפסוקי ואי לא פסיק יטול בין הערבים שכל היום כשר ללולב אלא אמר ר' זירא לעולם כדאמרין מעיקרא ודקשיא לך הא דאורייתא הא דרבנן הכא ביום טוב שני דרבנן עסקינן דיקא נמי מדקתני מי שבא בדרך ואין בידו לולב דאי ס"ד ביו"ט ראשון מי שרי: **בתני'** מי שהיה עבד או אשה או קמן מקרין אותו עונה אחריהן מה שהן אומרים ותבא לו מאירה אם היה גדול מקרא אותו עונה אחריו הללויה **ט** מקום שנהגו לכפול יכפול לפשוט יפשוט לברך יברך **י** הכל כמנהג המדינה: **גמ'** ת"ר **יב** באמת אמרו בן מברך לאביו ועבד מברך לרבו ואשה מברכת לבעלה אבל אמרו חכמים תבא מאירה לאדם שאשתו ובניו מברכין לו אמר רבא הלכתא

מאי קושיא דלמא הא דאורייתא והא דרבנן. תימה והרי קידוש היום דאורייתא כדאמר' פ' מי שמתו (ברכות דף כ: ושם) נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה והא דמשמע בריש גזיר' נזיר (דף ג:) שהא דרבנן איין הוא מדרבנן דדריש לאסור על היין מצוה כיון הרשות וקאמרין מאי היא קידושא ואבדלתא מושבע ועומד הוא ומשני קידוש עצמו דאורייתא ואפ"ה א"ר יוסי בריש ערבי פסחים (דף ק. ושם) דלון מפסיקין ופסקינן התם הלכה כר' יוסי צע"ש וכר' יהודה בערב פסח וי"ל דשאני קידוש היום שיכול לקדש ביום ככלילה וליכא למישח לפשיעות' כולי האי ועוד לפי שעוסק בסעודת שבת לא חיישין כולי האי שמתא יתענג בקידוש היום: **י** **ום** טוב שני דרבנן. ואכתי הוה מזי לשנויי דלידי ואידי איכא שהות אלא משום דכולי יומא זימניה הוא חיישין טפי דלמא אתי למישע כדאמרין פ"ק דשבת (דף י:.) צמננה כיון דקביעא ליה זימנא מירתת ולא אתי למישע ערביה כיון דכולי ליליא זימניה לא מרתת ואתי למישע ואין לומר משום דהתם ליליא זמן שינה וחיישין טפי דל"כ ההוא טעמא ה"ל למימר התם וי"ל דתפלה זריכה שהות ומתענג זה טפי מנטילת לולב דמכי אגזביה נפק ציה: **בדקתני** מי שבא בדרך. תימה צדוק פ' תפלת השחר (ברכות דף ל. ושם) אמר' השכים ללכת לדרך מביאין לו שופר ותוקע [לולב ומנענע] והיינו ציוס טוב וי"ל דהיכא דליכא למישעין לא חייש ומיירי בהולך צמון התחום למקום שצא חסם ועוד דהתם קתני השכים ללכת לדרך שמציתו הולך לקראת חסם ונוטל לולב קודם שילא אצל הכא קתני מי שצא בדרך וכשיכנס צמיתו נוטל לולב משמע שממקום רחוק צא לביתו: **מי** שהיה עבד ואשה. משמע כאן דלמא פטורה מהלל דסוכות וכן דע"תא וטעמא משום דמנ"ל שזמן גרמא היא אע"ג דבהלל דלילי פסחים משמע צפרק ערבי פסחים (דף קט.). דמחייבי צד' כוסות ומסתמא לא תיקנו ד' כוסות אלא כדי לומר עליהם הלל ואגדה שאני הלל דפסקא דעל הנס צא

פד א מיי פ"ו מהל' לולב הלכה י סמג עשין מד טו"ש"ע א"ח ס"י מרנב טע"ף ב:
פה ב ג מיי פ"ג מהל' תנוכה הלכה יד טו"ש"ע א"ח ס"י מכב טע"ף ג:
פו ד מיי פ"ה מהל' ברכות הלכה טו סמג עשין ס:

רבינו חננאל

מתני' מי שבא בדרך ואין בידו לולב, כשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו כו'. אלמא מפסיק סעודתו כו'. אינו התנוה בשבת בפרק ראשון לא יכנס לאכול סמוך למנוחה ע"י שיתפלה, וקתני אם התחילו אין מפסיקין. ושנן אי איכא שהות ביום כדי לאכול ולגמור סעודתו ואחר כך מתפלה, אינו מפסיק. ואם אין שהות ביום מפסיק. ומתני' בדליכא שהות ביום. ואחא רבא ושני שניא אחרינא, ואמר לא שני לן בין מצוה דאורייתא למצוה דרבנן, הלא בהדיא שנינו מפסיקין לקרית שעב ואין מפסיקין לתפלה. הלכך לולב דמדאורייתא מפסיק, תפלה דרבנן לא מפסיק. אלא מתני' היא גופא קשיא, קתני כשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו, אלמא מפסיק, והדר תני לא נטל שחרית יטול בין הערבים. אלמא לא מפסיק בשחרית. ומשני רב אשי לאשווי לולב לתפלה, ואמר לתתילה איבעי ליה לאפסוקי, ואי לא מפסיק יטול כל היום. אי הכי קשיא הכא קתני יטול על שלחנו אלמא מפסיק, והתם קתני אם התחילו אין מפסיקין לתתילה, [א]לא לעולם כדאמרין. הא דאיכא שהות ביום אין מפסיקין ואי ליכא שהות ביום מפסיקין. ומתני' נמי הכי קתני אין שהות ביום יטול על שלחנו, אלמא מפסיק, ואם יש שהות ביום אינו מפסיק, שאם לא נטל שחרית יטול בין הערבים שכל היום כשר ללולב. (משני) [דלשוויין] הא דלולב דאורייתא ותפלה מדרבנן, לא מצית אמרת, מדקתני מי שבא בדרך אלמא מתני' בשאר הימים דמדרבנן היא, דאי ס"ד ביום טוב ראשון שהוא מן התורה, כדכתיב ולקחתם לכם ביום הראשון וגו', מי שרי לסגווי באורחא, אלא ש"מ (דמדרבנן בשאר הימים גינהו) [בשאר הימים דמדרבנן גינהו]. ומתני' מי שהיה עבד או אשה או קטן מקרין אותו עונה אחריהן מה שהן אומרים כו'. אמר רבא

ואף הן היו צאותם הנס אצל כאן לא על הנס אמור: **י** **תתני'** **י** **מאירה**. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמצוה את קונו לעשות שלוחין כאלה כן פ' צקונג' ועל אשתו ובניו מצרכין לו בגמרא היה לו לפרש כן דמתני' מיירי בלא למד שמקריין אותו ועונה אחריהן מה שהן אומרים ומשום דמצוה צמה שאלו מצרכין לו דלאו בני חיובא ניניהו המקריין אותו קליט ליה דהא בגדול מקרא אף על פי שאין עונין אחריו אלא הללויה דנפיק בשמיעה לחודיה ותבא לו מאירה דעבד ואשה נמי לא מיחייבי בהלל דמנ"ל עשה שהזמן גרמא הוא: **באמת** אמרו בן מברך לאביו. אין זה מענין משנתניו ולא מייתי ליה אלא אגב גררא דתבא לו מאירה דהכא לא איירי צמקרא אותו דצפ' מי שמתו (ברכות דף ק: ושם) רוצה לקדק מכלל דנשים חייבות בצרכת המזון דאורייתא מדמוציאתא אחרים ידי חובתן ופריך קטן איכא' למימר דאורייתא אלא הב"ע דאכל שיעורא דרבנן ומפיק דרבנן ובתוספתא קתני גבי צרכת המזון דאין אשה ועבד וקטן מוציאין את הרצים ידי חובתן ואיכא לאוקומי כשאלל שיעורא דאורייתא ואין יכול לקדק מכלל **ה** בצרכת המזון דאורייתא דלמלא לא היו דאורייתא כיון דאין מנטרפות לזימון כדתנן פרק שלשה שאכלו (שם דף מה.) אין מוציאין אע"פ שהאיש מוציאין שאני איש דחשיב טפי אי נמי משום דרצים זילא צבו מלתא דהרי מגילה דנשים חייבות זה ופירש צ"ג דאין נשים מוציאין את הרצים ידי חובתן צמגילה: הלכתא

הלכתא